

Pavel
Lužan

Trkanje na steno

(radijska igra)

Pričujoče besedilo je bilo na tednu radia na Ohridu (aprila meseca) nagrajeno kot najboljši tekst v kategoriji radijskih iger za odrasle.

Glasovi: GOSPA — starejša ženska
KLARA — starejša ženska
DEKLE — dekle

Glasba: Skladba Roberta Schumann »Sanjarjenje—Träumerei«
interpretirana na različne načine;
improvizacija na Schumannovo temo

Konkretni zvoki: bitje-zvonjenje različnih ur; itd.

Klavirska glasba: dela Schumanovega »Sanjarjenja«. Čez čas se v glasbo vključi in jo preglasi bitje ure.

KLARA (presenečeno): Oh...!

Klavir utihne.

(Živahno.) A sem rekla, da ne bom pozabila...!

Drugačno bitje — zvonjenje ure.

Sem si tisočkrat rekla...! *(Živahno.)* Ona res nikdar ne pozabi na čas.

Menda ima čas v srcu, oh, bi ne bilo čudno, ker bo zdaj zdaj prišla...!

Trkanje na steno — oddaljeno. (Veselo.) Zdaj pa moram brž pripraviti čajnik!

Odpiranje vrat.

GOSPA (od blizu): Dober dan, Klara.

KLARA (živahno): ... dan, Marija!

GOSPA: Danes si trikrat trkala, da se mi je zdelo že čudno.

KLARA: Le zakaj?

GOSPA: Najbrž — ker navadno trkaš enkrat za trikrat.

KLARA: Oh, pa sem res pozabljiva! Vendar se mi zdi, da ne bi bilo treba hiteti, ker je na hodniku tak strašen mrak!

GOSPA: Jaz sem vajena, Klara! To hišo imam v glavi, da bi lahko živela z zaprtimi očmi.

KLARA: Oh, ne, Marija. Nikdar ne bi živela z zaprtimi očmi — pa čeprav sem stara.

GOSPA: Najbrž je res tako, Klara. Kdo bi potem pazil na reči po hiši.

KLARA: In na hišo! Samo ti si tega vajena. (*Premor.*) A vseeno se mi zdi, da je nevarno pri šestdesetih, Marija. Mrak takoj pade na oči in dušo.

GOSPA: Ne rečem, drugače je ponoči v tej stari hiši. Toda — prava sreča je, da jaz vse opraviš že za dne.

KLARA: Joj, jaz pa še zdaj nisem pristavila čajnika!

GOSPA (*hudomušno*): Do večera bodo ure še velikokrat odbile, Klara!

KLARA: Res. (*Premor.*) A danes te ves čas nisem slišala niti enkrat!

GOSPA: Ves čas sem bila v sosednji sobi. Čistila sem tudi srebrnino. Med temi zidovi je pravcato skladišče, Klara.

KLARA: Oh, mislim, da sploh ne vem, Marija! Jaz še nikdar nisem pogledala v tisti mrak. (*Premor.*) In danes tudi slišala nisem nikogar!

GOSPA (*se čudi*): Niti poštarja, ki mi je prinesel novo uro?

KLARA: Ne, zares nisem. In zares mi je žal!

GOSPA: Meni tudi, Klara. Posebno — ker je bil poštar zelo prijazen in se je celih pet minut pogovarjal z menoj!

KLARA: Ampak jaz sem ravno takrat malo odprla okno čisto za kratek čas, o, joj, zunaj je prava ledenica — slišala pa nisem nikogar!

GOSPA: Pa tako lepo je govoril! Zares mi je žal, Klara!

KLARA: Meni je tudi. Posebno, ker v tej megli in mrazu ne morem niti gledati na cesto. Slišiš — kako zavija veter?

Zvoki.

GOSPA: Zapri, Klara! Zima je siva.

KLARA: Res, sonca sploh ni; niti za piko. Vse dopoldne me je zeblo in šele popoldan sem se toliko ogrela, da sem sedla h klavirju . . . In sem se lahko spominjala.

GOSPA (*živahno*): Ja, danes je čudovit dan!

KLARA: Mar si bila zunaj . . . ?

GOSPA: Oh, nisem, Klara! Kdo bi hodil iz hiše v meglo?!

KLARA (*zaskrbljeno*): Torej tudi časopisov nisi prinesla?

GOSPA (*hudomušno*): Te časopisi tako zelo zanimajo, Klara?

KLARA: Oh, le kaj vprašuješ?! Dobro veš, da le tako tudi jaz pridem med ljudi.

GOSPA: Seveda vem, Klara! In tudi časopise sem prinesla. Vendar pa ne smeš ves čas brati, Klara.

KLARA: O, ne ves čas, seveda ne, Marija! (*Živahno.*) Danes sem že zgodaj popoldne pričela igrati. Potem se mi je zdelo precej bolj svetlo . . . Ko v kakšnih drugih letih! Da. (*Nežno.*) To imam po očetu, saj veš. Sanjarjenje. Vendar nočem reči . . . (*Odsotno.*) To sem prvič igrala ljudem.

Mislím . . . (*Premor.*) Zdaj sem v letih. In to mi je ostalo. Igrala sem ves dan. (*Živahno.*) Si tudi ti slišala?

Klavirska glasba: mehko nekaj taktov »Sanjarjenja«. *Premor.*

GOSPA: Ne, ničesar nisem slišala — do tvojega trkanja za čaj!

KLARA (*presenečeno*): Joj, na čaj sem pozabila, ko govorim in govorim . . . Ne jezi se!

GOSPA: Zdi se vendar, da me poznaš, Klara!

KLARA: Saj — nekako srečna sem v tej hiši, čeprav je mračna in vlažna! (*Premor.*) Ampak čaj je pripravljen! Topel čaj . . . da človek mora biti srečen!

Ropot skodelic, žličk: prijetno pozvanjanje.

KLARA: Dober čaj, da nama bo toplo.

GOSPA: Posebno zdaj, ko je povsod mráz in ni žive duše.

KLARA: Ja, zelo mirno je.

GOSPA: Kar preveč mirno je med temi zidovi . . . Se ti ne zdi? To mi stisne srce, ko s cunjó brišem prah in zagledam: takšen sij dobijo reči, Klara! . . .

KLARA: Tako se prižigajo spomini, Marija. To je zelo lepo.

GOSPA: Ja. (*Premor.*) To so zvezde, se zdi . . . posebno za stare dni! (*Premor.*) Toda — ko odmaknem cunjó — pa prah spet pokrije zvezde . . . To je čudna igra, Klara! (*Premor.*) Mislím, da moram takoj naročiti nove ure, ki jih bo poštar nosil vsak dan.

KLARA: Res! Ure tudi mene vedno zbudijo in mi povedo . . . (*Nenadno zabijejo ure — zaigrajo.*) . . . vsak hipec slišim, Marija, to je res prijetno v mojih letih, da si ne morem kaj; in čisto tako kot nekoč pred davnimi leti in dnevi . . . sedem h klavirju.

GOSPA: To vedno slišim, Klara. In takoj vem, kako je s teboj.

KLARA (*zaklepetá*): In potem misliš, kaj pa spet misli, da je ta Klara, ko kar naprej igra in govori s seboj . . .!

GOSPA: Ja, Klara. Zato potem največkrat niti ne poslušam več. Jaz te imam v malem prstu, to si lahko misliš . . .

KLARA: Potem se spominjaš!

GOSPA: N-ne . . .! (*Tišje.*) Vsa leta nazaj — vse je zame samo zunaj . . . Daleč, stran . . . (*Ostro.*) . . . Zunaj!

KLARA (*s strahom*): Marija! . . .

GOSPA (*mirno*): Tega ni v meni!

KLARA (*prizadeto*): Potem mi je strašno žal, Marija.

GOSPA: Saj — tudi meni je nekako žal, Klara.

(*Premor.*) (*Nekaj taktov iz »Sanjarjenja«.*)

KLARA (*nežno*): Moj oče je vedno igral Schumanna, kadar je mama čistila zlatnino. Svetloba se je odbijala od zlatih pladnjev, ki so sijali mesečino po salonu. Otroci so po mišje sedeli v foteljih, glodali piškote, srebali topel čaj in . . .

GOSPA (*živahno*): Čisto takole kot midve?!

KLARA: Ne rečem . . . Strašno mráz je bilo v naši družini. — To je bilo vse.

GOSPA: To je mogoče, Klara. Lastnik te hiše je bil mrzel in strog, dokler je živel.

KLARA (*zamišljeno*): To je bil moj oče. (*Živahno.*) Duša med zidovi.

GOSPA (*zbegano*): Duša — praviš! ... Ker ti je zapustil tale dosmrtni kotiček?

KLARA (*nežno*): Da, s klavirjem! Da nisem sama na stare dni.

GOSPA (*glasno misli*): Ah, zato je služkinji zapustil te vlažne zidove in potemnelo srebrnino — na stara leta ...

KLARA: Zato, Marija! Da sem jaz v tej hiši srečna.

GOSPA (*začudeno*): In nisi sama?!

KLARA: S tabo nisem sama.

GOSPA (*prisrčno*): Ja, Klara. Strašno bi mi bilo, da ni tako!

Ure spet zabijejo, — zaigrajo.

GOSPA: Slišiš?

KLARA: Slišim, čeprav molčiš ... (*Mehko.*) Ti si ena mojih dragih.

GOSPA: Resda, Klara — in edina ...! Sicer je tu takšna ledenica.

KLARA: Kaj pa notri, v srcu, Marija?

GOSPA: Oh, najbrž — da ne vem!

KLARA (*igrivo*): V srcu je vseeno mraz, kajne, Marija?!

GOSPA: Ne, Klara, sploh ne! (*Zaklepeta.*) Zdaj se lahko sprehajam po hiši, kolikor me je volja. Zdaj je ta hiša tudi moja. In človek ima na tisoče opravkov po svoji hiši. To pa je zelo dobro za srce, res! (*Premor.*) Zdaj me ni več strah, kako bo jutri.

KLARA: Da; zdi se mi, da zdaj tudi ti veš, kje si.

GOSPA: Mislim, da. V tej hiši nama je toplo ...

KLARA: Zares ...! (*Klavirska glasba: del »Sanjarjenja«, interpretiran zelo nežno — občuteno — mehko. Čez čas glasba postane tišja, kot zvočna kulis.*) Spominjam se ... Ob toplem čaju smo upali opazovati svetlika-joče se prikazni, ki jih je na stene sijala mamina zlatnina ...

Glasba glasneje: zelo razgibana improvizacija na Schumannovo temo; grajena in izvajana v vse večjo napetost.

V trenutku napetosti gospa prekine glasbo — kot ostri rez.

GOSPA (*ostro*): Klara, nehaj! (*Premor.*)

KLARA: Natanko se spominjam. (*Premor.*) (*Odsotno.*) Oče igra, mati umre. Otroci se razidejo. To je, ko pride čas.

GOSPA: To vem, Klara. In potem se zdi, da je človek sam na svetu. (*Dru- gačno bitje ure.*) (*Klarin glas kot prej.*) Bilo je med temi zidovi, bilo je na ulici, bilo je v gozdu, bilo je na ladji, bilo je v avionu ... (*Premor.*) Vedno sem bila sama.

GOSPA: Spet tiho jokaš, Klara?!

KLARA (*v joku*): Ne morem si kaj ... jaz ...

GOSPA (*nežno*): Vem, Klara.

KLARA (*v joku*): Meni je tesno med temi zidovi, Marija ...

GOSPA (*začudeno, a mirno*): Ne vem, kako je s teboj, Klara — a ta stara hiša je velika in prostorna.

KLARA: Res, Marija ... Meni je strašno tesno pri srcu!

GOSPA: Ne misli vendar, Klara! Raje reci — kdaj boš tudi ti stopila na trdna tla . . .

KLARA: Jaz si ne morem kaj . . .

GOSPA (*nežno, karajoče*): Menda ne misliš, da nama ni toplo? O, le poskusi, popij čaj . . . bolje ti bo!

KLARA: Saj vem . . . Marija, vem!

GOSPA: Seveda veš, Klara! Prijetno nama je. In življenje — niso sanje! Pa menda ne misliš, da so?

KLARA: Saj ne mislim . . . Vendar ta čas — ta pride od takrat, Marija — strašne sanje imam v ušesih in očeh . . .

GOSPA (*pomirjujoče*): Ne misli več o tem, Klara, slišiš!

KLARA: Vem, ti si prijazna.

GOSPA: Zato ne jokaj, Klara!

KLARA: Vem, Marija . . .

GOSPA: Seveda, bili so le spomini, Klara! Toda zdaj je mirno. (*Veseleje.*) In lahko poslušáš najini srci, le prisluhni, Klara! . . . Pomagalo ti bo. Seveda! Razvedrilo te bo. Slišiš, Klara? (*Nekaj hipov: bitje srca.*) (*Mehko.*) Jaz sem s teboj in ti z menoj. Slišiš?

KLARA (*mirno*): Zelo toplo je, Marija . . .!

GOSPA: Zares, Klara! Tako je pametno.

KLARA: Da.

Glasba: del »Sanjarjenja« — zelo mirno, mehko. Čez čas: koraki, ki se od daleč bližajo. Glasba utihne, koraki so izrazitejši, bližje; nato zelo blizu utihnejo.

KLARA (*napeto šepeta*): Ma-ri-ja.

GOSPA (*mirno, a tišje*): Slišim, Klara.

(*Spet koraki, ki se oddaljujejo; se spet ustavijo.*)

KLARA (*s strahom*): Nekdo . . .

GOSPA (*kot prej*): Najbrž, Klara.

KLARA: Tuj človek . . .

GOSPA: Vhodna vrata sem pustila odprta zaradi oglasa.

KLARA (*s strahom*): Ma-ri-ja?! Kakšnega oglasa?

GOSPA (*pomirjevalno*): Ven moram, Klara.

KLARA: Ne — Marija.

GOSPA: Moram, Klara. Človek me čaka. A ljudem se danes zelo mudi.

KLARA: Ne — Marija, prosim!

(*Oddaljeno trkanje.*)

GOSPA: Ko vendar slišiš!

KLARA (*v strahu šepeta*): Ampak — Marija . . .!

GOSPA (*hitro*): Jutri, Klara! Na svidenje!

Ropot vrat.

DEKLE (*presenečeno*): Oprostite, gospa . . .!

GOSPA (*mirno*): Slišala sem. In prišli ste zaradi oglasa, kajne!

DEKLE: Da. (*Zaskrbljeno.*) Je morda že zasedeno?

GOSPA: Ne, nikogar še ni bilo.

DEKLE (*veselo*): To je dobro.

GOSPA: Že dolgo iščete?

DEKLE: Dolgo; ker nisem od tu.

GOSPA: Od daleč torej?

DEKLE: Da, a delam tu blizu.

GOSPA: Sem si mislila! (*Ropot vrat.*) Tu je — ta soba. Le vstopite — soba je prostorna in svetla.

DEKLE: Da, gospa. Pravcato nasprotje temačni veži. Vendar sem že tudi tam natihem upala.

GOSPA: To vsekakor — človek upa, tako je na svetu.

DEKLE: Lepo je tu, gospa.

GOSPA: Kako vam je ime?

DEKLE: Marija Ka.

GOSPA: Seveda! In med temi zidovi boste tudi vi našli neskončen mir, gospodična Marija.

DEKLE: Ja, gospa.

GOSPA: In dobro vem, da si človek najbolj želi miru in tišine... Tako je pač danes, gospodična Marija. Zjutraj pa se oglasite pri meni. Lahko noč.

DEKLE: Lahko noč, gospa.

Ropot vrat. Premor. Zabije ura: kuku-kuku. Premor.

DEKLE (*irealno, šepeta*): Neverjetno. (*Premor.*) Takšen mir! (*Šepeta.*) Mir... mir... (*Šepeta.*) Mir... mir... In nocoj vidim svoje zvezde... Fantastičen mir... (*Šepet postane razsežen in se razširi v tišino.*) (*Nenadno oddaljeno trkanje na steno: večkrat se ponovi s premori in tako, da je vse bližje in ostrejše.*) (*Ko je trkanje najbližje — je slišati dekletove krike strahu.*)

DEKLE (*kliče s strahom*): Gospa! Gospa-aaa! (*Zelo blizu.*) Go-spaaaa!

GOSPA (*presenečeno, s strahom*): Gospodična Marija? Kaj se je zgodilo?

DEKLE: Mar niste — slišali?

GOSPA: Kaaaj — gospodična?

DEKLE: Tr-ka-nje!

GOSPA (*pomirjeno*): Ah, trkanje!

DEKLE (*z grozo*): Trkanje na steno!

GOSPA: Seveda ste slišali trkanje na steno, gospodična... (*Spet oddaljeno Klarino trkanje na steno.*)

DEKLE (*s strahom*): To-trkanje!

GOSPA (*pomirjevalno*): Nič se ne bojte, gospodična Marija — to je vendar Klara.

DEKLE: Kakšna Klara, gospa?

GOSPA (*jo pomirja*): Taa, ki je nocoj strašno radovedna. Že odkar ste prišli. Zaradi radovednosti ne more niti zatisniti oči. Ona zelo trpi zaradi radovednosti. Prav gotovo — da zdajle umira od radovednosti.

DEKLE (*s strahom*): Kdo — gospa?!

GOSPA: Ta Klara — (*Spet oddaljeno trkanje na steno.*)

DEKLE (*z grozo*): Slišite?

GOSPA: Le pomirite se — ona me vedno takole kliče.

DEKLE: Kliče?

GOSPA: Seveda! To je najin hišni telefon. Klara namreč redko gre iz sobe.

Rajši je notri. (*Premor.*) In zdaj pomislite — kako mineva čas, ko je človek sam! Ali ko je ves čas strašno enako mirno, kot je med temi zidovi!

DEKLE (*začudeno*): Prav nič ne vem, o čem govorite, gospa!

GOSPA (*hudomušno, karajoče*): Gospodična — ne verjamem, da ne veste!

Te reči se zgodijo kar-naenkrat, da človek še ve ne — čas pa gre.

DEKLE: Se je to zgodilo tudi Klari?

GOSPA: Zakaj pa ves čas mislite na Klaro, gospodična?

DEKLE: Zato — ker trka.

GOSPA (*hudomušno*): Ah, nocoj naj kar trka!

DEKLE: In je čisto sama.

GOSPA (*kot prej*): Zelo se motite, gospodična. Klara ni nikdar sama. Vedno sedi pri svojem klavirju in sijajno družbo ji dela gospod Schumann.

DEKLE (*začudeno, s strahom*): Gospod . . . ?!

GOSPA: Ja!

DEKLE: Še nikdar nisem slišala o njem, gospa.

GOSPA: Prav mogoče. Vi ste še zelo mladi, da.

DEKLE (*zbežano*): Zato vas prosim, gospa . . . Morate mi povedati!

GOSPA (*jo hudomušno prekine*): Aa-ha — vas že imam! Seveda — vi mislite, kdor se vedno uči, da dolgo živi, kajne?! (*S smehom.*) Prav nič ne mislim, da je to tako, gospodična Marija. In sploh . . . Vse, kar vem, je to, da je Klara v svoji sobi . . . prisluškuje na vse štiri strani, potem pa trka na steno, ker ne more spati in bi se sredi noči rada pogovarjala z menoj . . .

DEKLE: Vse to je vendar zelo čudno, gospa!

GOSPA: Mislite, da vas nalašč mučim? Verjemite, da ne. Vse boste zvedeli — samo tu pri meni ostanite. (*Premor.*) Jaz namreč natanko poznam svojo drago Klaro. (*Premor.*)

Od daleč: odlomek iz »Sanjarjenja« — posamezni toni so odsekani, ostri, da jih je slišati kot nekakšne instrumentalne krike; nekaj hipov.

GOSPA: Slišite? (*Veselo.*) To je Klarina najbolj skrita govornica!

DEKLE: In vi — razumete to?

GOSPA: V malem prstu jo imam. In prav zdajle to hočem povedati — poslušajte!

Spet: še ostrejše, bolj izrazito igranje »Sanjarjenja«. Medtem: Gospa komentira:

GOSPA (*zaupljivo, nežno*): To je Klarin obupni bes . . . Ker ne ve, kako je z menoj . . . (*Premor, veselo.*) Še bolj pa — ker ne pozna vas. Jo slišite?

Glasba — zvoki — še traja.

DEKLE: Vse to je zelo čudno.

GOSPA: Ja, za vas, ker ste mladi. Toda sčasoma se boste privadili.

DEKLE: Mislite, gospa?

GOSPA: Ja. Postali boste gluhi, čeprav ste mladi.

DEKLE: Ne vem, gospa. Jaz sem zelo občutljiva.

GOSPA (*v smehu*): Oh, nikarte!

DEKLE (*napeto*): Preveč občutljiva za vse!

GOSPA: Ne mislite vendar, gospodična Marija!

DEKLE: Zato sem tudi prišla sem.

GOSPA: To je pametno — zaradi miru. Prav gotovo. (*Zaklepeta.*) In v kratkem vam bo še lepše. Zdaj pa pojdiva spat.

DEKLE: Najlepša hvala za vse, gospa.

GOSPA: Lahko noč, gospodična Marija.

Od daleč bijejo različne ure.

Cez čas: zelo blizu je trkanje na vrata; premor; trkanje.

Ropot vrat.

GOSPA: Dober dan, Klara.

KLARA (*neprijazno*): ... dan!

GOSPA (*karikira prijaznost*): Slišala sem te!

KLARA (*osorno*): Lažeš! Danes nisem trkala!

GOSPA (*hudomušno*): Ponoči si pa trkala, Klara!

KLARA (*izbruhne*): Zakaj me ves čas mučiš?

GOSPA (*se čudi*): Jaz te mučim?

KLARA: Ti me strašno mučiš!

GOSPA: Ampak, Klara — sem mar storila kaj takšnega?

KLARA (*spet izbruhne*): Zakaj to žensko skrivaš pred menoj?

GOSPA (*hudomušno draži*): Ah — to je zdaj tisto, Klara!

KLARA: Je lepo dekle?

GOSPA: Zelo lepa je, res. In prijazna. Samo — preveč je občutljiva za vse.

KLARA: Zakaj je nisi pripeljala sem?!

GOSPA: Zato, Klara — ker ti nisi nikdar sama.

KLARA: To ni res, Marija!

GOSPA: Dobro veš, da je še kako res, Klara. Ti imaš klavir, Schumanna, ti bereš časopise ... Ti znaš natanko prisluškovati ... In rada imaš vse to! Čas imaš za vse to! Jaz pa imam polne roke dela po hiši! Mar ne vidiš?

KLARA: Vidim, Marija, o, slišim, kaj hočeš — zato priznam vse to, Marija. Rada imam klavir in Schumanna in časopise, to je res — toda zakaj mi ne pokažeš tega dekleta?

GOSPA (*zelo obupano*): Prav, Klara — če hočeš! Čisto prav! Tudi jaz poznam drugačne strune!

KLARA (*izbruhne*): Zakaj jo potem skrivaš? To mi moraš povedati!

GOSPA (*izzivalno*): Le zakaj naj ti moram, Klara? (*Premor.*) Kakšno zvezo pa ima to dekle s teboj?

KLARA: Takšno vendar kot s teboj, Marija!

GOSPA (*obupano*): A tako misliš?! Joj — Klara! Ti si najbolj grozna na svetu! Gluha in grozna!

KLARA: Prav, če je tako — toda to dekle mi moraš pokazati!

GOSPA: Še malo ne, da veš! (*Vse hitreje govori, s poudarki.*) Jaz sem počistila sobo, jaz sem dala oglas v časopis, jaz potrebujem pomoč v hiši! Zato te še enkrat vprašam: kakšno zvezo imaš ti s tem dekletom?!

KLARA: Bojim se, da jo imam.

GOSPA (*izbruhne*): Nimaš, Klara. Nimaš! Zato se prav nič ne bojim!

Premor.

KLARA (*mirno, a izzivalno*): Zakaj je potem ne pripelješ sem?

Premor.

GOSPA (*s strahom*): Kaj bi ji pa rada, Klara?

KLARA: Rada bi jo videla.

GOSPA: Samo zato?

KLARA: Rada bi jo slišala.

GOSPA (*kot prej*): In kaj še?

KLARA: Lahko bi se pogovorili o čem!

GOSPA: In kaj še?

KLARA (*nežno*): Skuhala bi ji čaj.

GOSPA (*izbruhne v jezo*): In ob čaju bi ji igrala na klavir?

KLARA (*odsotno*): Da. Potem bi ji zaigrala . . .

Slišati je glasbo: mehka interpretacija »Sanjarjenja«; ob tem irealen dialog med Klaro in Dekletom.)

KLARA (*Mehko*): Gospodična!

DEKLE: Prosim?

KLARA: Oh, končno vas vidim! Stopite no k meni na čaj, gospodična!

DEKLE: Vi ste gospa Klara, kajne?

KLARA (*s smehom*): Kar Klara mi recite!

DEKLE: Slišala sem že o vas . . .

KLARA (*zadovoljno*): Tudi jaz že vse vem o vas . . . Kako vam je ime?

DEKLE: Marija.

KLARA (*nežno*): O, lepo ime imate! (*Premor.*)

Glasbo in dialog ostro — kot ostri rez — prekine Gospa.

GOSPA: Dovolj, Klara! (*Ostreje.*) Rada bi jo zase. Spet bi jo rada samo zase! (*Tišje, a preteče.*) Ampak, to se ne bo zgodilo, Klara! Prisegam! Tokrat že ne! Dekle sodi v kuhinjo! Dekle je meni v pomoč! Dekle je moje!

KLARA: Kje pa sploh je — to dekle?

GOSPA (*nadaljuje kot prej*): Ven je šla. K sreči! V službi je. In proti večeru se bo vrnila k meni. Tu ji bo varno, pri meni ji bo prijetno — ti rečem — pri meni. (*Premor.*) (*Spet s strahom.*) Zakaj zdaj kar molčiš, Klara? Na kaj misliš?

KLARA: Na nič več, Marija.

GOSPA (*zadovoljno*): Seveda, na nič! Raje tudi ne misli na dekle! Nikar ničesar ne poskušaj, Klara — to ti rečem!

Ropot vrat. Klara se polglasno, zvito posmeje.

KLARA (*napeto*): Bova še videli, gospa Marija . . .

Klavirska glasba »Sanjarjenje«, izvajano zelo veselo. Čez čas koraki,

ki se bližajo; glasba utihne; enakomerni ženski koraki. Govorna izvedba: šepetanje.

KLARA (*oprezno*): Gospodična Marija!

Koraki se ustavijo.

DEKLE: Prosim?

KLARA (*veselo*): O, končno res vi! Po glasu vas poznam!

DEKLE: Po glasu?

KLARA (*oprezno*): Pssst, pazite — tam je gospa Marija. Čaka vas in čisti srebrnino . . . Prosim, stopite k meni na čaj, gospodična!

DEKLE (*šepeta*): Zelo rada. (*Ropot vrat; potem govorita z normalno glasnostjo.*) O, svetlo in toplo imate tu, Klara!

KLARA: Da, gospodična! Le sedite!

DEKLE: Hvala, Klara.

KLARA: Joj, toliko sem že slišala o vas — ampak zares ste zelo lepi, gospodična Marija — *resnično*.

DEKLE: Nič posebnega nisem, Klara. In recite mi samo Marija, prosim!

KLARA: Prav, Marija — zelo ste prijazni . . . In čudovit glas imate.

DEKLE: Tega mi ni še nihče rekel, Klara.

KLARA: Morda niste srečali še nikogar, ki bi bil takšen.

DEKLE: To je vendar nemogoče. V službi vsak dan srečam na stotine ljudi.

KLARA: O, to je lepo, Marija! Kje pa delate?

DEKLE: V modni hiši.

KLARA: Oh, to je lepo! (*Premor.*) Še lepše pa je, da ste zdaj tu. Takoj bom pripravila dober ruski čaj in ob čaju mi boste povedali, kako je zunaj.

DEKLE: V mestu? Oh, jaz tega sploh ne maram videti.

KLARA: Ampak — ne pravite mi vendar tega, Marija!

DEKLE: Saj vam ne kar tako, Klara. Jaz se zares ogibam mestu in se skrivam.

KLARA (*se čudi*): Vi se skrivate?

DEKLE: Zakaj pa mislite — da sem tu?

KLARA: Tega ne vem, Marija. (*Premor.*) Vsceno pa se vendar ne morete skrivati! Lepi ste — in tako lep glas imate. Lahko bi govorili na javnih mestih . . . (*Nežno, navdušeno.*) . . . morda bi morali govoriti celo . . . Seveda! Vi bi morali govoriti na radiu. Prav gotovo! Da bi vaš glas plaval daleč, daleč . . . v vsako tišino, v vsako samoto! To bi morali, Marija, potem bi celo jaz rekla gospe, naj iz najinih prihrankov kupi radio.

DEKLE: Ne, Klara — jaz tega nočem.

KLARA (*nežno*): Nič zato, Marija, če nočete, pač nočete. Kakor se vam zdi! (*Premor.*) Lahko pa vam jaz zdajle rade volje zaigram na klavir, če hočete?!

DEKLE: Oh, zaigrajte, prosim — Klara!

KLARA: Imate radi glasbo?

DEKLE: Da, posebno Brahmsa.

KLARA: Jaz tudi sovražim tišino. (*Premor.*) Ste že slišali »Sanjarjenje«?

DEKLE: Kaj je to?

KLARA: Tega vam ne morem reči, Marija. To je odvisno od časa. Lahko pa poslušate . . .!

Odlomek iz »Sanjarjenja«. Vmes trkanje na vrata. Glasba zazveni tiše.

GOSPA (*presenečeno, ostro*): Marija — vi ste tukaj?

Glasba utihne.

DEKLE (*hitro*): Da; prej sem se vrnila.

GOSPA: Tega nisem pričakovala! (*Očitajoče.*) Kako da niste takoj prišli k meni?

DEKLE: Prej me je poklicala Klara.

GOSPA (*mrko*): Vidim! In spet ta Schumann!

DEKLE (*prijazno*): Vam ni všeč, gospa?

GOSPA: Sem mar rekla kaj takšnega?

KLARA: Seveda si rekla!

GOSPA (*v zadregi*): Oh, potem pač ne vem, zakaj! In je tudi vseeno. Prišla sem zaradi nečesa drugega . . .

KLARA: Nisi prišla k meni — na čaj?

GOSPA (*se nenadoma spomni*): Ah, da — seveda! Gospodična Marija — vas sem prišla povabit v svojo sobo na čaj.

KLARA: Ampak to vendar ne gre! Gospodična Marija je na obisku pri meni, kajne, Marija!

GOSPA (*ostro*): Jaz govorim gospodični Mariji, ne tebi, Klara!

KLARA: Prav zato tudi pravim, da to ne gre. Na čaj jo vabiš, a Marija sploh ne mara čaja!

GOSPA (*izbruhne*): Kaj si vendar izmišljaš, Klara?

KLARA (*veselo*): Čisto nič.

GOSPA (*ostro*): To ni res, Klara! (*Prijazno.*) Vi mi odgovorite, gospodična Marija. Kaj res ne marate čaja?

KLARA (*jezno*): Zakaj spet nalašč vprašuješ, le zakaj?

GOSPA: Molči, Klara! Naj vendar gospodična Marija sama pove, če ima rada moj čaj ali ga ne mara!

KLARA (*na pol v joku*): To ne gre! Recite vendar ne, Marija, prosim vas . . .

GOSPA (*jo ostro prekine*): Klara!

DEKLE (*z napetostjo, živčno*): Žal mi je, gospa . . . Ker ni, da ga ne maram . . . Ampak za čaj mi je vseeno. Pa tudi do glasbe mi ni . . . Jaz bi rada samo mir! . . . Miiiiir!

KLARA: Čisto mir, Marija — seveda, kaj pa mislite!

DEKLE: Mislim, da sem tu na varnem — zato!

GOSPA (*mehko*): Seveda, to je jasno, gospodična Marija. (*Premor.*) Za čaj pa je tudi meni vseeno.

KLARA (*nežno*): No, vidiš! (*Premor.*) In lahko se mirno in lepo pogovarjamo . . . zares! Povejte nama, kako je v modni hiši!

GOSPA: O čem pa govoriš, Klara?

KLARA (*se čudi*): Kaj ti ne veš tega? (*Hudomušno.*) O, to je pa lepo! (*Se kratko posmeje.*) Prelepo! Jaz namreč vse vem!

GOSPA (*z obžalovanjem*): Mar Klara res ve, gospodična Marija?

DEKLE (*odsotno*): Da; delam v modni hiši!

KLARA (*igrivo*): Ja, ja! Česa tako zanimivega še nisem slišala! To je ko v drugih letih!

GOSPA (*prijazno*): Oh, potem res morate povedati o modni hiši, gospodična!

DEKLE (*odsotno*): Gospa, jaz si želim miru. (*Premor.*) Lepo vas prosim . . .!

GOSPA (*še bolj prijazno*): Ampak, gospodična Marija — jaz vas tudi lepo prosim, da poveste! (*Proseče.*) Saj boste, kajne?!

Dinamična glasba kot zvočna kulisa; v ospredju živahna igra v igri: ko da se tri ženske igrajo Modne hiše.

DEKLE: Izvolite, gospa. Pri nas imamo veliko izbiro.

KLARA: Povejte mi, gospa — jaz se ne morem ločiti od kavbojk, zato bi si omislila tak svilen bluzon, ki sega le do pasu — mi ga lahko pokazete, prosim! (*Ostreje.*) Slišite?

DEKLE (*živčno*): Spodaj in na rokavih je široka elastika. Zapenja se seveda z zadrگو. Kavbojke si zavihajte in spodaj obujte škornje.

KLARA: Je to vse?

DEKLE: Te so na oddelku šest, tretje nadstropje!

GOSPA: Rada bi si ogledala široke jope. Gospodična . . .?!

DEKLE: Seveda. Tudi široke jope še niso zastarele, le da so krajše.

KLARA: Morda veste?

GOSPA: V izložbi sem videla. Tista številka je ko vlita za moje telo.

DEKLE (*živčno*): Poizkusite obleči, gospa, prosim, v štirih velikostih so.

KLARA: Ampak to je predrag material, gospodična!

DEKLE (*živčno*): To je stoprocentna volna!

KLARA (*ostro*): Ste znoreli?! Za to ceno! Trgovci ste pa res znoreli!

DEKLE (*histerično*): Lahko si mislite — a nismo mi krivi!

KLARA (*ostro*): Seveda! Nihče ni temu kriv! Pokazite mi rajši cenejše blago!

DEKLE: Kakor želite, prosim!

GOSPA: Oh, pri vas imate, gospodična. Spodnji del je krojen iz enega kosa blaga, podobno kot hlače. (*Ostro.*) Slišite, gospodična?!

DEKLE (*napol v joku*): Mislite, da nimate številke 48?

KLARA (*ostro*): Nič se ne izmikajte!

DEKLE (*napol v joku*): Saj se ne . . .!

KLARA (*ostro*): Menda znate vsaj govoriti! Imate — ali nimate?

DEKLE (*v joku*): Vem, vem! Vse preveč govorim o tem, da je zmanjkalo . . . a kaj morem!

GOSPA: Vaša vljudnost — to vam je španska vas!

KLARA: Zakaj ste pa potem tu? To bi tudi jaz rada vedela!

DEKLE (*v joku, a jezno*): Jaz odločno protestiram, gospa! Ti obleki sta vendar kot nalašč za toplo poletno popoldne, nič drugače!

GOSPA (*ostro*): Toliko ste pa menda lahko vljudni!

KLARA (*krikne*): Tudi jaz sem človek!

DEKLE (*napol v jok*): Jaz tudi!

GOSPA: Ampak človek, ki dela to, kar delate vi, ne sme kazati svojih problemov tu!

DEKLE (*obupano*): Saj jih ne ... Tu so vendar gumbi, pasovi, tanke obrobe, raznobarvni dodatki ...

GOSPA (*prijazno*): Zdi se mi, da mi še veliko manjka!

KLARA: Vi mi torej ne morete svetovati, gospodična?!

GOSPA: O, tudi meni svetujte — seveda!

DEKLE: Vidite — o barvah se človek uči vsak dan. Najlepša je dnevna svetloba.

KLARA (*ostro*): Ampak — smehljajte se pa vendarle!

GOSPA: To bi bilo lepo.

DEKLE (*obupano*): Najlepša je dnevna svetloba.

Celotna masa besed izzveni v odmev, da ostane le »Sanjarjenje« — ki se konča z nekaj toni. Ostro trkanje.

GOSPA (*se čudi*): Nekdo je zunaj ...

KLARA: Le kdo?

GOSPA: Morda poštar?!

KLARA: Pozno je.

Ostro trkanje.

DEKLE (*s strahom*): Nekdo je.

KLARA: Morda spet zaradi oglasa!

GOSPA: Nemogoče.

Ostro trkanje.

GOSPA (*z negotovostjo*): Pogledat grem ...

Ropot vrat, ki škripajo. Naslednji blok: šepetaje.

DEKLE (*s strahom*): Kaj je to, Klara?

KLARA: Ne vem, Marija! Doslej še nihče razen gospe Marije ni trkal na moja vrata.

DEKLE (*s strahom*): Zares?

KLARA: Česa se bojite, Marija?

DEKLE (*z grozo*): Jaz ne vem, Klara, jaz se bojim.

KLARA: Se zato skrivate?

DEKLE (*zaihti živčno*): Da, Klara — zato ...! Kar naprej bežim iz sobe v sobo ... (*Samo ihti.*) ... Imela sem moškega ... Bil je zidar ... Zelo močan in pameten ... Delal je nebotičnike ... Jaz pa sem bila čisto sama ... Potem me je zagledal ... Povabil me je v disko klub ... O, imela sem človeka, da sem se lahko tudi jaz nasmejala ... Imela sem ga zelo rada ... Potem me je peljal v svojo sobo ... Leto dni je govoril, da me ima zelo rad ... Jaz pa sem enkrat šla k zdravniku, ki je ugotovil, da sem v drugem stanju ... Telefonirala sem Borutu, on pa je kričal, da ni res ... Da sem jaz čisto navadna kurba ... Potem je izginil in jaz sem pobegnila iz službe ... (*Zajoka.*) Nikdar več ga ne

maram srečati... Joj, kako ga sovražim... Kjerkoli je, jaz moram bežati, nikdar več me ne sme najti... nikdar!... (*Premor.*)

DEKLE (*z grozo šepeta*): Kdo — gospa?

GOSPA (*s strahom*): On — Marija.

KLARA (*s strahom*): Kdooo?

Dekle histerično zajoka; Klara izbruhne v brezumno tolaženje.

KLARA: Pomiri se, Marija. Še vedno si na varnem. Ne jokaj, saj ne ve, da si tu! Gospa mu je rekla, da te ni tu! Slišiš, Marija!? Nisi sama. Poslušaj me! Jaz to zelo dobro vem, Marija. Nikdar ne jokaj! Slišiš? Nikar ne obupuj! Nekaj ti bom povedala, poslušaj! Še nikomur nisem povedala... a tebi bom, samo ne jokaj več, Marija... Slišiš? Poslušaj me, pomirilo te bo... Prosim te, Marija, pomirilo te bo...

Dekle hlipa tiše.

GOSPA (*z grozo*): Še ji govori, Klara, jaz ji ne morem — ti govori, drugače bom znorela...

KLARA (*nežno*): Slišiš, Marija? Poslušaj me...

DEKLE: Nee... ne, Klara... O, ne... (*Premor.*)

Dekletovo hlipanje se oddalji; preglasi ga finale »Sanjarjenja«. Sledi Klarina igra: Klarin glas je živahen, zdaj je dekle; Gospa govori v vlogi moškega. Po glasbenem insertu buren aplavz. Medtem.

KLARA: Bilo je po mojem prvem koncertu.

Aplavz še traja, se oddalji.

GOSPA (*hladno*): Dober večer, je rekel. Oprosti, da sem prišel naravnost sem, je rekel, toda to je edina pot, je rekel.

KLARA: Lepo je, da si prišel! Zelo sem srečna.

GOSPA (*hladno*): Bila si čudovita, je rekel.

KLARA: Vem, dragi. A le zato, ker sem ves čas čutila, da si z menoj.

GOSPA: Motiš se, Klara! Strašno se motiš, je rekel. Ti si sama po sebi genialna, je rekel.

KLARA: To ni res, Marijan! Sama po sebi nisem nič; brez tebe ne bi mogla igrati, verjemi. Brez tebe ne!

GOSPA (*hladno*): Ti si popolna, Klara, ti si dokončna, je rekel.

KLARA: Ampak — Marijan!? Zakaj mi govoriš vse to?

GOSPA (*hladno*): Prišel sem se posloviti, je rekel.

KLARA (*presenečeno*): Kaj je vendar s teboj, Marijan?

GOSPA (*hladno*): Jaz odhajam, je rekel.

KLARA: To ni res, Marijan. Ne muči me. Tega ne govori!

GOSPA (*hladno*): Grem, je rekel.

KLARA (*je iz sebe*): Misliš zares...? Oh, ne, saj ne misliš! Nalašč me mučiš! Ne muči me, prosim! Ne govori, Marijan, saj ne moreš kar tako oditi! Seveda ne! Jaz ne morem živeti brez tebe. (*Roteče.*) Slišiš? Reci, da ni res, prosim te — reci, da ni res!

GOSPA (*hladno*): Res je, Klara. Nocoj sem spoznal, da si rojena za klavir, je rekel.

KLARA (*joka*): Ni res, Marijan, to ni res. Jaz sem tvoja, sam si rekel, da sem tvoja...!

- GOSPA (*hladno*): Jaz nisem nič rekel, je rekel.
- KLARA (*histerično*): Rekel si . . . rekel si! Tvoja — si rekel!
- GOSPA (*kot prej*): Ti si rojena za klavir, je še enkrat rekel. Grem!
- KLARA (*histerično, krikne*): Jaaz, jaz . . .!
- GOSPA (*hladno*): Da, ti! Tebi pravim to, je rekel, tebi na srce! Tudi ti pojdi, je rekel — sama pojdi!
- KLARA (*v joku*): Kaam? Kam . . .?
- GOSPA (*hladno*): Proti cilju, je rekel.
- KLARA: Ne grem . . . ne! Brez tebe ne grem!
- GOSPA: Zakaj ne? je rekel.
- KLARA (*joka*): Sama ne morem! Jaz — ne morem!
- GOSPA: Moraš! je rekel, moraš je prostor, je rekel — moraš je čas.
- KLARA (*ječi*): Aaa kakooo? Kaaam . . .?
- GOSPA (*hladno sikne*): Do sebe, je rekel.
- KLARA (*ječi*): Nee, neeee . . . jaz ne morem sama . . . ne morem brez tebe!
(*Klarin glas se razširi v odmev. Od blizu. Nežno.*) Pa vendarle . . . morem. Zmogla sem, vidiš, Marija! Zato je najbolje, da ostaneš tu . . . in ne jokaj, ne obupuj!
- DEKLE (*v ihtenju*): Ne, jaz moram bežati! Takoj moram . . .
- GOSPA: Najbrž bo res tako najbolje!
- KLARA (*krčevito zajoka*): Ni-ka-mor! Samo tu si varna, Marija!
- GOSPA: Ampak — to ni pametno, Klara! Tisti moški lahko zdaj zdaj potrka! Lahko tale hip stopi v sobo . . . Zato beži, Marija! Beži! Tudi jaz sem enkrat bežala!
- KLARA: Rotim te — ne pripoveduj zdaj svoje zgodbe, ki sem jo že tisočkrat slišala!
- GOSPA: Prav zato, Klara! Marija mora razumeti in mora bežati!
- KLARA: Nikamor! Marija mora razumeti — in ostati! Slišiš, Marija?
- DEKLE: Joj — ko bi že vsaj minilo!
- GOSPA: Zato moraš bežati, Marija! Takoj moraš! Zunaj se mrači in zjutraj bo prepozno! Poslušaj me, Marija — jaz vem — tako je kot tisti večer v mojem življenju . . .
- Igra v igri: glas Gospe je glas mlajše ženske; vlogo moškega prevzame Klara. Zvoki s ceste.*
- GOSPA (*resno*): Veš, da ne vem, če me razumeš! A že petintrideset let imam.
- KLARA (*hladno*): Saj sem jaz ravno tako sam, je rekel.
- GOSPA: Oh, potem ti vsaj laže verjamem.
- KLARA: Ampak — besede ti tako nič ne pomagajo, je rekel.
- GOSPA: Zakaj bi rad vse naenkrat, ko še sploh ne veš zame?
- KLARA: Marija, Marija! je rekel. Ti si zlata ženska, vem, je rekel.
- GOSPA (*s strahom*): Ne, to ni res.
- KLARA (*odločno*): Tebe bi hotel imeti za zmeraj, je rekel.
- GOSPA (*s strahom*): Ne, ne — ne govori več!
- KLARA (*odločno*): Moram! je rekel.
- GOSPA (*z grozo*): Ne, prosim! Skuhala bom kavo — samo ne govori!

KLARA: Moram, jaz bi rad . . . da bi se vsak dan sukala tule notri pa okrog teh reči, ja-ja! je rekel. Le dobro kavo skuhaj.

GOSPA (*zbežano, živčno*): Ne-ne . . . Ne morem! Jaz ne morem več!

KLARA (*ostro*): A nočeš? A nočeš kave — a nočeš skuhati? je rekel.

GOSPA (*izbruhne*): Ne-e! Ne! (*Tiše.*) Ne vem! Ne morem! Nočem! (*Premor.*) Jaz moram ven, to ni življenje! (*Ropot.*)

KLARA (*od daleč vpije*): Pridi nazaj! Slišiš, Marija!? Pridi nazaj! je vpil.

GOSPA: Ne! Nikdar! Jaz nisem lutka! Tudi jaz sem človek . . .!

Njen glas se z besedo »človek« razširi v odmev. Od blizu.

KLARA: Mejduš — s teboj je pa en hudič, je rekel. Vedno mi zbežiš iz rok! je rekel.

Rez: zvoki sobe, kjer smo; dekle drobno ihti.

GOSPA: To je pametno, zato beži, Marija.

Ura zabije.

DEKLE (*panično*): Ja! Brž moram stran!

KLARA (*zaihti*): Ne — hodi, Marija!

DEKLE: Moram, Klara!

GOSPA: Do polnoči beži iz mesta!

DEKLE: Bežala bom.

GOSPA: Zjutraj se vrni!

DEKLE: Vrnila se bom!

GOSPA: Mi oblubiš? Prisežeš, Marija?

DEKLE: Prisežem, gospa!

GOSPA: Le brž pojdi!

DEKLE: Jaaa . . .! (*Njen paničen glas se razširi, upade; preglasi ga bitje ure.*)

KLARA: Polnoč je.

GOSPA (*živahno*): Ja! Zdaj se Marija že vrača.

KLARA: Mogoče se pa nikdar več ne bo vrnila?

GOSPA: To je nemogoče, Klara. Vrnila se bo, boš videla. (*Premor.*)

KLARA: Le kje je?

GOSPA: Menda se je najprej odpeljala z avtobusom v drugo mesto.

KLARA: Na sever ali na jug?

GOSPA: Tega ne vem.

KLARA (*živahno*): Jaz vem. V avtobusni čakalnici si je ogledala načrt mesta. Zapomnila si je vse temne ulice in odhitela. Po teh ulicah je prišla do parka, ki je daleč od centra. Tam je sedla na klopico, se izjokala in čakala.

GOSPA: To je bilo zelo pametno. Potem se je vrnila po ulicah, ki jih je imela v spominu. Sedla je na prvi avtobus čisto zadaj v kot in se pripeljala nazaj. Ampak — kje je zdaj?

KLARA: Tam doli. Centru se je ognila in po stranskih ulicah hiti proti hiši.

GOSPA: Po poteh v spominu? To je pametno.

KLARA: Ja, zdajle je zavila skozi drevored. Tam je temačno in tisti moški je ne more opaziti.

GOSPA: To je zelo pametno, kajne, Klara! Seveda — zdaj jo tudi jaz vidim!

KLARA: Na robu drevoreda je obstala in prisluškuje.

GOSPA: Da. Nikjer ni nikogar. Povsod vse tiho. Pohitela je naprej.

KLARA (*navdušeno*): In zdaj jo lahko že tudi slišim! (*Slišati je korake; izrazito, hitro dihanje preplašenega dekleta, ki beži.*)

KLARA (*zaskrbljeno*): Zelo je izmučena.

GOSPA: Toda — kmalu bo tu na varnem.

KLARA (*s strahom*): O, le pohiti, Marija — še malo . . . še čisto malo . . .!

GOSPA (*navdušeno*): Vrnila se bo! Hitro moram pripraviti čaj!

Spet nekaj hipov koraki; dihanje kot prej.

KLARA (*z grozo*): Jooj! (*Krikne.*) Marija, beži!

Slišati je: korake, katerim se pridružijo zdaj drugi; ječanje dekleta, ki beži v paničnem strahu; lovenje korakov traja. Hkrati: napeto, prestrašeno šepetanje Gospe in Klare.

GOSPA: Marija, beži, beži . . .!

KLARA: Ne sme te najti, pohiti, Marija . . .!

GOSPA: Beži v temo, k nama, hitro, Marija!

KLARA: Ne bom te pustila, Marija . . .!

Izrazito je slišati: bližajo se le eni koraki.

GOSPA: Ah — tu je!

KLARA (*ganjeno*): Da — vrnila se je.

GOSPA (*srečna*): Ma-ri-ja.

KLARA: Najina Marija.

Ropot vrat.

DEKLE (*drobno priihtiti*): Našel me je, Klara! Čuti, da sem rojena zanj, gospa, pravi, da sem rojena zanj . . . (*Zajoka.*) Jaz pa sploh nisem rojena . . . Nisem rojena . . . (*Zajoka.*)

Dekletov jok se razširi v odmev. Premor.

GOSPA (*s skrbjo*): Pomirila se bo, kajne, Klara?!

KLARA (*s strahom*): Da, pomirila se bo. (*Premor.*)

GOSPA (*nežno*): Jaa. Zdaj je spet mirno in toplo med temi zidovi. Ti si tu,

Klara. Jaz sem tu. In tudi Marija je spet tu. Zdaj je zares prijetno.

(*Premor. Zadovoljno.*) Prav gotovo — zakleniti moram vhodna vrata.

(*Premor.*)

KLARA (*s strahom*): Gospa . . . Pred hišo stoji senca.

GOSPA (*se čudi*): O kakšni senci pa govoriš, Klara?

KLARA (*kot prej*): Ne, saj to ni . . .!

GOSPA (*pomirjeno, jo prekine*): Seveda ni! Prav gotovo, da se ti tako samo vidi, le priznaj, Klara!

KLARA (*z grozo*): Res — to je človek.

GOSPA: O kakšnem človeku pa govoriš, Klara?

KLARA: O človeku, ki stoji pred hišo.

GOSPA: To je vendar nemogoče, Klara!

KLARA: Moški je.

GOSPA (*s strahom*): Moški?

KLARA: Čaka.

GOSPA: In čaka?

KLARA: Gleda naravnost v vrata najine hiše.

GOSPA (z grozo): Joj, Klara — jaz moram brž k Mariji! Ti pa prisluškuj na cesto! Zelo natanko prisluškuj!

Tišina nekaj hipov, nato: v presledkih obupno trkanje na steno; premor. Ropot vrat — dolgo izrazito škripajo.

GOSPA (počasi, obupano): Soba je prazna, Klara.

KLARA: Tudi senca pred hišo je izginila.

GOSPA: Hodniki so prazni. Nikjer med temi zidovi je ni.

KLARA: Misliš, da je odšla — za vedno...?

GOSPA: Ja... Žal mi je, Klara. Zelo žal.

Klara tiho, drobno zaihti, zaječi.

KLARA: Toda... to se ne bi smelo zgoditi, Marija... To se ne bi...
Vse glasneje ihti; njen jok se razlomi v odmev; tišina.

GOSPA (s strahom): Kaj je s teboj, Klara?

KLARA (je iz sebe, odsotno): Nič hudega, Marija... ker si ti z menoj...
Prosim te... skuhaj mi čaj — zelo dober čaj...

GOSPA (pomirjevalno): Seveda, Klara — dober čaj, da nama bo toplo in ob toplem čaju bova vse pričeli znova.

KLARA: Vem, Marija, tebi verjamem, ti si mi edina ostala. In zdaj vem, da tisto niso bile le prikazni, ampak življenje, ki je minilo...

GOSPA: Ne, ne, Klara — tega ne govori, zdaj ne smeš — odpočiti si moraš! In potem se bova pogovarjali, kolikor boš hotela. Tudi igrala nama boš... Jaz pa ti bom pripravljala dober čaj... (Premor.) In če boš hotela — lahko si bova izmislili novega dekleta — če boš le hotela, si bova izmislili...

KLARA (odsotno): Prepozno je, Marija...

GOSPA: Tega vendar ne govori, Klara!

KLARA (živahno): Da, Marija... Vse moje ure se iztekajo naenkrat...
Slišati je: kompozicijo-skladbo zvonjenja-pozvanjanja ur. Medtem:

GOSPA (v joku): Ne-ne, Klara! To ni res! To ne sme biti res...! Ne smeš me zapustiti same, Klara! Ne smeš me zapustiti!

Rez: pesem ur utihne.

KLARA (šepeta, odsotno, a veselo): Res — lepo je bilo med temi zidovi, Marija...

Pesem ur in krik gospe: se hipoma razglašeno razlegneta.

GOSPA: Klaraaaaa...!

Hipno vse utihne; tišina.

Polglasno, ječeče krikne. Ne zapusti me...!

Krik se raztegne v odmev.

Nato zelo oddaljeno, odmevajoče trkanje na steno; temu odkriva: trkanje, ki je zelo blizu, ostro, obupano trkanje.

Tišina.